

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теоретико-методичних основ спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор (заступник директора)
з навчальної роботи

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ АДАПТИВНИЙ СПОРТ (додаткова спеціалізація) ”

_____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
напрямок підготовки 7.01020201 - «Спорт (за видами діяльності)»
_____ (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність 7.01020201 - «Спорт (за видами діяльності)»
_____ (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація _____
_____ (назва спеціалізації)
інститут, факультет, відділення факультети спорту та підвищення кваліфікації,
перепідготовки та заочної освіти
_____ (назва інституту, факультету, відділення)

2013 – 2014 рік

Робоча програма дисципліни «Адаптивний спорт (додаткова спеціалізація)» для студентів за напрямом підготовки 7.01020201 «Спорт (за видами діяльності)», спеціальністю 7/01020201 «Спорт (за видами діяльності)» „___” _____, 20__ року – ІХ-Хс. (денна форма навчання), ХІ-ХІV с. (заочна форма навчання).

Розробники: Пітин М.П. – доц., к.фіз.вих.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретико-методичних основ спорту

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри теоретико-методичних основ спорту _____ Бріскін Ю. А.
“___” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 7.01020201 «Спорт (за видами діяльності)» _____

(шифр, назва)

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

“___” _____ 20__ року Голова _____

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0102 – Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини	Нормативна	
	Напрямок підготовки 7.01020201 – Спорт (за видами діяльності)		
Модулів – 2	Спеціальність: 7.01020201 Спорт (за видами діяльності)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		5-й	6-7-й
Загальна кількість годин: 180		Семестр	
		IX-X-й	XI-XIV-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «спеціаліст»	Лекції	
		26 год.	26 год.
		Практичні, семінарські	
		78 год.	24 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
76 год.	130 год.		
		Вид контролю: денна форма – іспит (IX семестр), залік (X семестр); заочна форма – залік (XI семестр), іспит (XIII семестр)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 104/76

для заочної форми навчання – 50/130

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Адаптивний спорт (додаткова спеціалізація)» в системі підготовки фахівців є вивчення особливостей організації та діяльності складових адаптивного спорту у світі та Україні, змагальної діяльності у паралімпійських видах спорту, процесу підготовки неповносправних спортсменів різних нозологічних груп.

Завданнями дисципліни «Адаптивний спорт (додаткова спеціалізація)» є формування професійних знань щодо організації адаптивного спорту, методики проведення навчально-тренувальних занять та організації процесу спортивної підготовки інвалідів різних нозологій та рівня збереження рухових можливостей (з вадами інтелекту, з пошкодженнями опорно-рухового апарату, з вадами зору) та професійних вмінь застосування цих знань у практичній діяльності, використання сучасних засобів і методів спортивного тренування спортсменів-інвалідів, застосування деонтологічно адекватних комунікативних засобів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

історичні етапи становлення та розвитку, організаційну структуру інститутів адаптивного спорту у світі та Україні; особливості видів спорту, що входять до програми Паралімпійських ігор; мету, зміст і особливості функціональної класифікації спортсменів;

вміти:

застосовувати у практичній діяльності одержані знання, забезпечувати організацію, планувати та проводити навчально-тренувальний процес. організувати та проводити змагання.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика паралімпійського спорту

Лекція 1.

Тема 1. *«Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «Спорт».*

Зв'язок навчальної дисципліни з іншими науками. Особливості наукової діяльності у адаптивному спорті. Адаптивний спорт як складова Олімпійського руху. Термін «Паралімпіада». Загальна характеристика Паралімпійських ігор.

Лекція 2-3.

Тема 2. *Зародження та формування паралімпійського спорту.*

Загальна характеристика Сток-Мандевільського періоду розвитку паралімпійського руху. Загальна характеристика I Паралімпійського періоду. Загальна характеристика II Паралімпійського періоду. Загальна характеристика III Паралімпійського періоду. Хронологія літніх Паралімпійських ігор. Хронологія зимових Паралімпійських ігор. Представництво нозологічних груп спортсменів у

літніх Паралімпійських іграх. Представництво нозологічних груп спортсменів у зимових Паралімпійських іграх.

Лекція 4.

Тема 3. Міжнародний паралімпійський комітет та його діяльність.

Основні завдання Міжнародного паралімпійського комітету. Структура Міжнародного паралімпійського комітету. Функціональні обов'язки складових Міжнародного паралімпійського комітету. Президенти Міжнародного паралімпійського комітету.

Змістовий модуль 2. Особливості організації та проведення змагань з паралімпійських видів спорту.

Лекція 5.

Тема 4. Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.

Організаційні аспекти проведення змагань з паралімпійських видів спорту. Особливості забезпечення суддівства. Схеми проведення змагань. Умови визначення переможця неофіційного командного заліку. Типове положення про проведення змагання.

Лекція 6.

Тема 5. Характеристика паралімпійських видів спорту.

Особливості змагальної діяльності з видів спорту паралімпійської програми. Відмінності правил змагань та особливості видів спорту Олімпійської та Паралімпійської програм. Правила та основи суддівства з паверліфтингу, голболу, бочії та ін. Розподіл видів спорту за нозологіями.

Лекція 7.

Тема 6. Функціональні паралімпійські класифікації.

Значення класифікацій спортсменів у Паралімпійському спорті. Основні принципи класифікацій спортсменів у Паралімпійському спорті. Функціональні класифікації спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ураженнями зору в різних видах спорту. Загальні принципи формування команд та стартових груп у видах спорту.

Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів паралімпійських нозологій.

Лекція 8.

Тема 7. Паралімпійський спорт в Україні.

Керівні організації адаптивного спорту в Україні. Національний Паралімпійський комітет України. Український центр фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт". Федерація спорту глухих України. Федерація спорту інвалідів з вадами зору. Федерація спорту інвалідів з вадами опорно-рухового апарату. Спортсмени України у Паралімпійських Іграх

Лекція 9.

Тема 8. Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту.

Етап активної реабілітації у залученні неповносправних до занять спортом. Корекційно-реабілітаційні програми. Задатки та здібності. Особливості відбору, добору та орієнтації у зростанні спортивної майстерності неповносправних. Етапи багаторічної підготовки.

Лекція 10.

Тема 9. Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців.

Технічні пристрої, що використовуються спортсменами у змагальній діяльності. Коротка характеристика протезів, візків, засобів безпеки та орієнтування. Тренажери та пристрої у тренувальному процесі спортсменів-паралімпійців. Основні принципи супроводу спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату. Основні принципи супроводу спортсменів з ураженнями зору. Організація переміщень спортсменів у змінних умовах.

Лекція 11.

Тема 10. Еволюція спортивного візка та основи техніки володіння спортивним візком.

Значення візків для досягнення результату. Класифікація візків. Особливості спортивного візка на етапах розвитку його технологічної структури. Особливості спортивних візків у різних видах спорту. Основні правила добору візків. Правила безпечного користування візками. Основи вмій та навиків володіння візком. Особливості переміщення спортсменів на візках.

Лекція 12.

Тема 11. Особливості підготовки спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату.

Нозологічні особливості підготовки спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку. Корекційно-реабілітаційна програма як попередня базова підготовка спортсменів-інвалідів. Обладнання для корекційно-реабілітаційної програми. Рекомендовані види спорту корекційно-реабілітаційної програми. Силова підготовка в корекційно-реабілітаційній програмі. Стретчинг в корекційно-реабілітаційній програмі. Контроль фізичної підготовленості в корекційно-реабілітаційній програмі. Візки для інвалідів з пошкодженнями хребта і спинного мозку. Проведення нетрадиційних змагань серед спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку. Форми церебрального паралічу. Спортивна підготовка інвалідів з наслідками церебрального паралічу. Особливості підготовки спортсменів з наслідками церебрального паралічу. Підготовка спортсменів з ампутаціями. Коригування центру маси тіла спортсменів з ампутаціями.

Лекція 13.

Тема 12. Особливості підготовки спортсменів з ураженням зору.

Особливості змагальної діяльності спортсменів з вадами зору. Нозологічні особливості підготовки спортсменів з вадами зору. Основні завдання підготовки спортсменів з вадами зору. Види спорту, що рекомендовані для спортсменів з

вадами зору. Організація тренувань спортсменів з вадами зору. Тренування спортсменів з вадами зору в метанні дротиків у мішень. Тренування спортсменів з вадами зору в командних спортивних іграх. Методика технічної підготовки спортсменів з вадами зору.

Модуль 2

Змістовний модуль 1. Практична діяльність фахівця з паролімпійського спорту.

Тема 13. Історико-організаційні аспекти роботи організаційно-управлінських структур адаптивного спорту.

Тема 14. Особливості організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологій та видів спорту.

Тема 15. Опорні точки навчання техніки володіння візком та переміщення неповносправних осіб у візках.

Тема 16. Організація та проведення рекреаційних занять та рекреаційних ігор для осіб з ураженням хребта та спинного мозку.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб	с.р.		л	с	п	лаб	с.р.	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика паролімпійського спорту													
Тема 1. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «Спорт»	8	2	2	-	-	4	10	2	2	-	-	6	
Тема 2. Зародження та формування паролімпійського спорту.	14	4	4	-	-	2	10	2	2	-	-	6	
Тема 3. Міжнародний паролімпійський комітет та його діяльність.	6	2	2	-	-	6	10	4	2	-	-	4	
Разом за змістовим модулем 1	28	8	8	-	-	12	30	8	6	-	-	16	
Змістовий модуль 2. Особливості організації та проведення змагань з паролімпійських видів спорту.													
Тема 4. Організація та проведення змагань у Паролімпійському спорті	8	2	2	-	-	4	12	2	2	-	-	8	
Тема 5. Характеристика паролімпійських видів	8	2	2	-	-	4	14	2	2	-	-	10	

спорту.												
Тема 6. Функціональні паралімпійські класифікації.	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	24	6	6	-	-	12	34	6	6	-	-	22
Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів паралімпійських нозологій.												
Тема 7. Паралімпійський спорт в Україні.	8	2	2	-	-	6	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту.	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 9. Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті. Особливості супроводу спортсменів- паралімпійців.	10	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 10. Еволюція спортивного візка та основи техніки володіння спортивним візком.	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Особливості підготовки спортсменів з ураженнями опорно- рухового апарату.	8	2	2	-	-	4	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Особливості підготовки спортсменів з ураженням зору.	8	2	2	-	-	4	6	2	2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 3	50	12	12	-	-	26	46	12	12	-	-	22
Модуль 2												
Змістовий модуль 1. Практична діяльність фахівця з паралімпійського спорту												
Тема 13. Історико- організаційні аспекти роботи організаційно- управлінських структур адаптивного спорту	9	-	-	6	-	3	10	-	-	-	-	10
Тема 14. Особливості організації та проведення тренувальних занять	33	-	-	22	-	11	35	-	-	-	-	35

із спортсменами різних нозологій та видів спорту.												
Тема 15. Опорні точки навчання техніки володіння візком та переміщення неповносправних осіб у візках.	27	-	-	18	-	9	15	-	-	-	-	15
Тема 16. Організація та проведення рекреаційних занять та рекреаційних ігор для осіб з ураженням хребта та спинного мозку.	9	-	-	6	-	3	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	78	-	-	52	-	26	70	-	-	-	-	70
Усього годин	180	26	26	52	-	76	180	26	24	-	-	130

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1	«Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «Спорт».	2	2
2	Зародження та формування паралімпійського спорту	4	2
3	Міжнародного паралімпійського комітету та його діяльність.	2	2
4	Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.	2	2
5	Характеристика паралімпійських видів спорту	2	2
6	Функціональні паралімпійські класифікації	2	2
7	Паралімпійський спорт в Україні	2	2
8	Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту. (табори активної реабілітації, корекційно-реабілітаційні програми).	2	2
9	Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців	2	2
10	Еволюція спортивного візка та основи техніки володіння спортивним візком.	2	2
11	Особливості підготовки спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату.	2	2
12	Особливості підготовки спортсменів з ураженням зору.	2	2
	Разом:	26	24

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 2			
1	Історико-організаційні аспекти роботи організаційно-управлінських структур адаптивного спорту.	6	-
2	Особливості організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологічних груп та видів спорту. з ураженням зору .	22	-
3	Опорні точки навчання техніки володіння візком та переміщення неповносправних на візках	18	-
4	Організація та проведення рекреаційних занять та рекреаційних ігор для осіб з ураженнями хребта та спинного мозку.	6	-
	Разом:	52	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1			
1.	Тема 1. «Паралімпійський спорт» у системі освіти фахівця спеціальності «Спорт». Конспект самопідготовки.	4	6
2.	Тема 2. Зародження та формування паралімпійського спорту. Конспект самопідготовки.	2	6
3.	Тема 3. Міжнародний паралімпійський комітет та його діяльність. Конспект самопідготовки. Реферат: «Аналіз спільних та відмінних рис історичних періодів Паралімпійських ігор».	6	4
4.	Тема 4. Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті. Конспект самопідготовки. Скласти положення та кошторис для проведення змагань з виду спорту.	4	8
5.	Тема 5. Характеристика паралімпійських видів спорту. Конспект самопідготовки.	4	10
6.	Тема 6. Функціональні паралімпійські класифікації. Конспект самопідготовки.	4	4
7.	Тема 7. Паралімпійський спорт в Україні.	6	4

	Конспект самопідготовки. Реферат на тему "Досягнення спортсменів-паралімпійців України".		
8.	Тема 8. Відбір та орієнтація неповносправних до занять паралімпійськими видами спорту. Конспект самопідготовки.	4	4
9.	Тема 9. Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців. Конспект самопідготовки.	4	4
10.	Тема 10. Еволюція спортивного візка та основи техніки володіння спортивним візком. Конспект самопідготовки.	4	4
11.	Тема 11. Особливості підготовки спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату. Конспект самопідготовки.	4	4
12.	Тема 12 Особливості підготовки спортсменів з ураженням зору. Конспект самопідготовки. Розробити алгоритм проведення та комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з ураженнями зору .	4	2
Модуль 2			
13.	Тема 13. Історико-організаційні аспекти роботи організаційно-управлінських структур адаптивного спорту. Конспект практичних занять.	3	10
14.	Тема 14. Особливості організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологій та видів спорту. Конспект практичних занять. План-конспект тренувального заняття з виду спорту.	11	35
15.	Тема 15. Опорні точки навчання техніки володіння візком та переміщення неповносправних осіб у візках. Конспект практичних занять. Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на візку	9	15
16.	Тема 16. Організація та проведення рекреаційних занять та рекреаційних ігор для осіб з ураженням хребта та спинного мозку. Конспект практичних занять. План проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з паралімпійських видів спорту.	3	10
	Разом	76	130

8. Індивідуальні завдання

Модуль 1.

1. Конспекти самопідготовки.

2. Реферат: «Аналіз спільних та відмінних рис історичних періодів Паралімпійських ігор».
3. Скласти положення та кошторис для проведення змагань з виду спорту для осіб з особливими потребами з врахуванням нозологічної групи спортсменів.
4. Реферат на тему "Досягнення спортсменів-паралімпійців України".
5. Розробити алгоритм проведення та комплекс вправ вибіркової спрямованості для спортсменів з ураженнями зору .
6. Контрольна робота (заочна форма навчання).

Модуль 2.

1. План-конспект тренувального заняття з виду спорту.
2. Алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на візку.
3. План проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з паралімпійських видів спорту.
4. Матеріали самопідготовки.
5. Контрольна робота (заочна форма навчання)

Виконання контрольних робіт

Загальні положення

Відповідно до навчального плану студенти факультету заочного, дистанційного та післядипломного навчання виконують контрольну роботу у XI та XII семестрах.

Завдання контрольної роботи:

Поглибити і закріпити знання студентів з дисципліни «Паралімпійський спорт»;

Придбати навички опрацювання літературних джерел і вміння узагальнювати матеріал;

Перевірка знань студентів з певної теми навчальної дисципліни.

Після вибору теми контрольної роботи (див. розділ «Тематика контрольних робіт») необхідно приступити до підбору літературних джерел і попереднього ознайомлення з їх змістом. Це полегшить складання плану контрольної роботи.

В плані повинні бути три основні розділи:

Вступ - обґрунтування актуальності та короткі повідомлення про зміст контрольної роботи;

Основна частина - в логічній послідовності розкриває зміст обраної теми;

Узагальнюючі висновки.

До виконання контрольної роботи студенти повинні підходити творчо. Якість роботи оцінюється насамперед по тому, наскільки самостійно і вірно студент розкриває в ній зміст головних питань теми.

Необхідно уникати поверхневого викладення, загальних фраз, дослівного запозичення тексту з використаних джерел. При дослівному записі (цитованні) слід обов'язково робити посилання на джерела зі значенням сторінок.

Зовнішнє оформлення роботи

Контрольна робота повинна мати обкладинку і титульну сторінку, на якій зверху пишеться: Львівський державний університет фізичної культури. Факультет заочного, дистанційного та післядипломного навчання. Нижче зазначається назва теми, а також прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, група і домашня адреса.

На першій сторінці роботи пишеться план контрольної роботи.

В кінці роботи наводиться список використаної літератури, зазначається дата відправки в університет і особистий підпис виконавця.

Список літературних джерел складається за алфавітом (дивись приклади запису рекомендованої літератури).

Тематика контрольних робіт на XI семестр

№1 Генеза Паралімпійського спорту

1. Олімпійський та Паралімпійський рух, їх характеристика.
2. Типологічна класифікація паралімпійського руху.
3. Паралімпійські ігри – «Олімпійські ігри» інвалідів.

№ 2 Особливості спортивної роботи з інвалідами .

1. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з інвалідами.
2. Специфічність вимог до організації спортивних змагань з інвалідами.
3. Проведення нетрадиційних змагань з інвалідами.
4. Класифікація інвалідів в залежності від рівня пошкодження (ММТ).

№ 3 Спортивна робота з інвалідами з ураженнями опорно-рухового апарату.

1. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з інвалідами, що мають пошкодження ОРА.
2. Завдання занять спортом з інвалідами, що мають ПОРА.
3. Заняття спортом – ефективний засіб підвищення і підтримки працездатності інвалідів.
4. Заняття спортом та їх вплив на соціальний статус осіб з ПОРА.

Тематика контрольних робіт на XII семестр

№ 1 Спортивна підготовка інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату.

1. Поняття спортивної підготовки інвалідів з порушенням хребта та спинного мозку (ПХСМ).
2. Основні теоретико-методичні положення системи спортивної підготовки інвалідів з ПХСМ.
3. Класифікація інвалідів з ПХСМ.
4. Базові види спорту, які використовуються в заняттях з інвалідами з ПХСМ.

№ 2 Спортивна робота з особами з вадами інтелекту.

1. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з вадами інтелекту (ВІ).
2. Завдання занять спортом з особами з ВІ.
3. «Спеціальні Олімпіади» - міжнародна програма спортивного тренування і спортивних змагань для дітей і дорослих з ВІ.

№ 3 Спортивна підготовка осіб з вадами інтелекту (ВІ).

1. Класифікація осіб з ВІ.
2. Організація її проведення змагань для осіб з ВІ.

3. Структура та зміст спортивного тренування особи з ВІ.
4. Базові види спорту, які використовуються у заняттях з особами ВІ.

9. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:
 - підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
 - виконання практичних завдань протягом семестру;
 - самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
 - виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
 - підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
 - підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).
2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.
3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
 2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
 3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
 4. Виконання завдань практичних занять.
- Підсумковий контроль** – екзамен, залік.

Програмні вимоги з дисципліни “Адаптивний спорт”

1. Характеристика понять “Олімпійський спорт”, “Паралімпійський спорт”, “Дефлімпійський спорт”, “Спеціальні Олімпіади”.
2. Цільово-результативні аспекти Паралімпійського спорту.
3. Вплив занять спортом на соціальний статус інвалідів.
4. Значущість занять спортом для інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.
5. Значущість занять спортом для інвалідів з вадами зору.
6. Нозології в інвалідному спорті, їх характеристика.
7. Діяльність сера Людвіга Гуттманна та Міжнародної федерації Сток-Мандевіллських Ігор.
8. Організаційна структура Паралімпійського спорту.
9. Керівні організації Паралімпійського спорту.
10. Загальна характеристика Паралімпійського спорту
11. Структура Міжнародного Паралімпійського комітету.
12. Функції Міжнародного Паралімпійського комітету.
13. Хронологія літніх Паралімпійських ігор.
14. Характеристика літніх Паралімпійських ігор 1956-1984 рр.

15. Характеристика літніх Паралімпійських ігор 1988-2012 рр.
16. Програма літніх Паралімпійських ігор.
17. Особливості формування програм літніх Паралімпійських ігор в період 1960-1984 рр.
18. Особливості формування програм літніх Паралімпійських ігор в період 1988-2012 рр.
19. Хронологія зимових Паралімпійських ігор.
20. Програма зимових Паралімпійських ігор.
21. Значення суддів у забезпеченні змагальної діяльності.
22. Положення про проведення змагань.
23. Кошторис проведення змагань.
24. Кошторис для участі у змаганнях.
25. Загальна характеристика голболу як виду спорту.
26. Загальна характеристика бочі як виду спорту.
27. Загальна характеристика регбі на візках.
28. Загальна характеристика волейболу сидячи.
29. Загальна характеристика паверліфтингу.
30. Відмінності видів спорту Олімпійської та Паралімпійської програм.
31. Особливості змагальної діяльності видів спорту у Паралімпійських та олімпійських видах спорту.
32. Функціональні класифікації спортсменів-інвалідів у різних видах спорту.
33. Основні функціональні принципи формування команд та стартових груп.
34. Стартові групи спортсменів у літніх Паралімпійських іграх.
35. Стартові групи спортсменів у зимових Паралімпійських іграх.
36. Підготовка спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку.
37. Корекційно-реабілітаційна програма для інвалідів-спортсменів – передумова спортивної підготовки.
38. Завдання корекційно-реабілітаційної програми.
39. Зміст корекційно-реабілітаційної програми.
40. Обладнання для корекційно-реабілітаційної програми.
41. Рекомендовані види спорту корекційно-реабілітаційної програми.
42. Контроль фізичної підготовленості в корекційно-реабілітаційній програмі
43. Візки для інвалідів з пошкодженнями хребта і спинного мозку.
44. Проведення нетрадиційних змагань серед спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку.
45. Особливості підготовки спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку.
46. Особливості змагальної діяльності спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.
47. Специфічні вимоги до організації змагань серед спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку.
48. Форми церебрального паралічу
49. Спортивна підготовка інвалідів з наслідками церебрального паралічу.
50. Особливості підготовки спортсменів з наслідками церебрального паралічу.
51. Підготовка спортсменів з ампутаціями.

- 52.Коригування центру маси тіла спортсменів з ампутаціями.
- 53.Підготовка спортсменів з вадами зору
- 54.Основні завдання підготовки спортсменів з вадами зору
- 55.Види спорту, що рекомендовані для занять з інвалідами з вадами зору.
- 56.Тренування спортсменів з вадами зору в метанні дротиків у мішень
- 57.Тренування спортсменів з вадами зору в командних спортивних іграх.
- 58.Особливості змагальної діяльності інвалідів з вадами зору.
- 59.Основні завдання підготовки спортсменів з комплексними вадами.

Залікові вимоги

1. Організаційна структура Львівського обласного центру фізичного виховання і спорту інвалідів «Інваспорт».
2. Характеристика основних напрямів діяльності Львівської організації активної реабілітації неповносправних осіб «Стимул».
3. Характеристика основних напрямів діяльності львівського осередку Фонду реабілітації інвалідів.
4. Зміст тренувальних завдань при підготовці спортсменів у голболі.
5. Характеристика основних напрямів діяльності Львівського казенного експериментального підприємства засобів протезування і пересування.
6. Основні види візків.
7. Характеристика емоційної сфери спортсменів різних нозологічних груп в умовах тренувальних занять (згідно практичних занять).
8. Матеріально-технічне забезпечення навчально-тренувального процесу спортсменів-інвалідів у Львівській області.
9. Особливості проведення рекреаційних ігор для осіб з ураженням хребта та спинного мозку.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Для екзамену (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота													Сума	Підсумковий тест (екзамен)
	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3							
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
Денна форма	3	5	6	3	3	6	6	3	3	3	3	6	50	50
Опитування на занятті	2	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	26	
Виконання завдань з самостійної роботи	-	-	3	-	-	3	3	-	-	-	-	3	12	
Матеріали самопідготовки	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	

Примітка. Відповідь на семінарському занятті для студентів денної форми навчання оцінюється від 0 до 2 балів.

Для заліку (денна форма навчання)

	T13	T14	T15	T16	Сума
Денна форма	12	36	32	20	100

Робота на занятті	6	22	18	6	52
Матеріали самопідготовки	6	6	6	6	24
Виконання завдань з самостійної роботи	-	8	8	8	24

Примітка. Робота на практичному занятті для студентів денної форми навчання оцінюється від 0 до 2 балів.

Для заліку (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	15	10	10	15	15	100	
Опитування на занятті	5	5	5	5	5	5	35	
Виконання завдань з самостійної роботи	-	-	5	-	-	5	15	
Матеріали самопідготовки	5	5	5	5	5	5	35	
Контрольна робота	-	-	-	-	-	-	15	

Для екзамену (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	Підсумковий тест (екзамен)
Змістовий модуль 3					Модуль 2						
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16			
4	4	4	4	9	-	5	5	5	50	50	
Опитування на занятті	2	2	2	2	-	-	-	-	10		
Виконання завдань з самостійної роботи	-	-	-	5	-	5	5	5	20		
Матеріали самопідготовки	2	2	2	2	-	-	-	-	10		
Контрольна робота	-	-	-	-	-	-	-	-	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Теми та короткий зміст семінарських та практичних занять

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика паралімпійського спорту

1. «Адаптивний спорт» у системі освіти фахівця спеціальності

«Олімпійський та професійний спорт».

На занятті студенти аналізують зв'язок навчальної дисципліни «Адаптивний спорт» з іншими дисциплінами. Формують основи знань щодо особливостей наукової діяльності у адаптивному спорті. Визначається місце адаптивного спорту у олімпійському русі та термін «Паралімпіада». Проводиться загальна характеристика Паралімпійських ігор.

2-3. Зародження та формування паралімпійського спорту.

Студенти засвоюють основні принципи та мету проведення Паралімпійських ігор. Проводиться характеристика Сток-Мандевільського періоду розвитку Паралімпійських ігор. Визначаються відмінності та спільні риси, види спорту та їх особливості, динаміка кількості учасників та країн-учасниць у I-III періодах історичного розвитку Паралімпійських ігор. Визначаються фактори, що впливали на формування Паралімпійських ігор на різних історичних етапах. Студенти засвоюють хронологія проведення літніх та зимових Паралімпійських ігор. Аналізується динаміка проведення змагань з видів спорту, співвідношення команд учасниць та загальної кількості спортсменів, представництво нозологічних груп спортсменів у літніх та зимових Паралімпійських іграх.

4. Міжнародного паралімпійського комітету та його діяльність.

Студентами усвідомлюються основні завдання діяльності Міжнародного паралімпійського комітету. Визначається структура Міжнародного паралімпійського комітету та особливості функціональних обов'язків окремих його складових. Розглядається діяльність президентів Міжнародного паралімпійського комітету.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Реферат: «Аналіз спільних та відмінних рис історичних періодів Паралімпійських ігор»

Вимоги до реферату:

➤ Структура реферату

1. Титульний аркуш:

- назва навчального закладу;
- кафедра;
- назва реферату;
- виконавець (П.І.П., група, факультет);

- місто, рік.
 - 2. Зміст (план).
 - 3. Вступ.
 - 4. Основні розділи і підрозділи реферату з посиланнями на літературні джерела наведені у списку літератури (у квадратних дужках, наприклад [4], де «4» - порядковий номер джерела).
 - 5. Висновки.
- Захист реферату.

Змістовий модуль 2. Особливості організації та проведення змагань з паралімпійських видів спорту

5. Організація та проведення змагань у Паралімпійському спорті.

Студенти з'ясовують організаційні передумови проведення змагань з паралімпійських видів спорту. Визначають особливості забезпечення суддівства та схеми проведення змагань з різних видів спорту. Студенти вивчають типові положення про проведення змагань.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти положення та кошторис для проведення змагань з виду спорту для осіб з особливими потребами з врахуванням нозологічної групи спортсменів.

Алгоритм виконання завдання.

1. Визначити вид спорту з якого будуть проводитись змагання.
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань у обраному виді спорту.
3. Визначити кількість команд та тривалість проведення змагань.
4. Скласти положення про змагання з виду спорту у відповідності до пунктів: назва змагання (класифікаційні, першість і т.п.); мета та завдання (перевірка навчально-тренувальної роботи, підведення підсумків, обмін досвідом тощо); допуск до участі (вік, кваліфікація, приналежність до країни тощо); характер змагань (особисті, командні, особисто-командні); час і місце проведення; програма і календар по дня змагань; умови проведення, способи оцінки і виведення результатів; кількість учасників яка допускається; порядок визначення переможців; форма учасників і їх інвентар; нагородження переможців; умови прийому учасників і суддів (зобов'язання по матеріальному забезпеченню); документація учасників, яка необхідна для допуску до змагань; форма офіційної заявки для участі у змаганнях і строки її пред'явлення.
5. Скласти кошторис (витрати) на проведення змагань з врахуванням нозологічної групи спортсменів (вади зору, порушення опорно-рухового апарату) та витрат на переміщення, супровід, забезпечення безбар'єрності переміщень.

6. Характеристика паралімпійських видів спорту

Студентами поводиться вивчення особливостей змагальної діяльності з видів спорту паралімпійської програми. З'ясовуються відмінності правил змагань

та особливості видів спорту. Формуються професійні знання щодо правил та основ суддівства з видів спорту, які включені до програми Паралімпійських ігор.

7. Функціональні паралімпійські класифікації.

Студентами з'ясовується значення функціональних класифікацій у Паралімпійському спорті. Поводиться закріплення знань щодо функціональних класифікацій спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату та ураженнями зору в різних видах спорту. Усвідомлюються загальні принципи формування команд та стартових груп у видах спорту.

Змістовий модуль 3. Особливості підготовки спортсменів паралімпійських нозологій.

8. Паралімпійський спорт в Україні.

Студенти вивчають керівні організації адаптивного спорту в Україні. Ознайомлюються з роботою Львівського центру фізичної культури і спорту інвалідів "Інваспорт", роботою Львівських федерацій за нозологіями. Спортсмени-паралімпійці України.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

1. Реферат на тему: "Досягнення спортсменів-паралімпійців України".

Вимоги до реферату:

➤ Структура реферату

6. Титульний аркуш:

- назва навчального закладу;
- кафедра;
- назва реферату;
- виконавець (П.І.П., група, факультет);
- місто, рік.

7. Зміст (план).

8. Вступ.

9. Основні розділи і підрозділи реферату з посиланнями на літературні джерела наведені у списку літератури (у квадратних дужках, наприклад [4], де «4» - порядковий номер джерела).

10. Висновки.

➤ Захист реферату.

9. Відбір та орієнтація неповносправних осіб до занять паралімпійськими видами спорту (табори активної реабілітації, корекційно-реабілітаційні програми).

Студенти з'ясовують значення активної реабілітації у залученні неповносправних до занять спортом, провідну роль корекційно-реабілітаційні програми. Вивчають розпізнавати задатки та здібності неповносправних. Проводиться закріплення особливостей відбору, добору та орієнтації для зростання спортивної майстерності неповносправних. Ознайомлюються з етапами багаторічної підготовки.

10. Спеціальне обладнання у Паралімпійському спорті. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців.

Студенти ознайомлюються з технічними пристроями, що використовуються спортсменами у змагальній діяльності. Оволодівають інформацією щодо протезів, візків, засобів безпеки та орієнтування. Вивчають тренажери та пристрої у тренувальному процесі спортсменів-паралімпійців. З'ясовують основні принципи супроводу спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату та з ураженнями зору. Формують знання щодо організації переміщень спортсменів у змінних умовах.

11. Еволюція спортивного візка та основи техніки володіння спортивним візком.

Студенти вивчають значення візків для досягнення результату. З'ясовують класифікацію візків. Визначають особливості спортивного візка на етапах розвитку його технологічної структури та у різних видах спорту. Здобувають знання щодо основних правил добору візків та правил безпечного користування ними. Оволодівають основами вмінь та навиків володіння візком, особливостями переміщення спортсменів на візках.

12. Особливості підготовки спортсменів з ураженнями опорно-рухового апарату.

Студентами вивчаються нозологічні особливості підготовки спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку. Усвідомлюється значення корекційно-реабілітаційної програми як попередньої базової підготовки спортсменів-інвалідів. Розглядаються складові корекційно-реабілітаційної програми: силова підготовка, стретчинг, контроль фізичної підготовленості. Розкривають зміст проведення нетрадиційних змагань серед спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку. З'ясовують особливості підготовки спортсменів з пошкодженнями хребта і спинного мозку, з наслідками церебрального паралічу, з ампутаціями.

13. Особливості підготовки спортсменів з ураженням зору.

Студентами розкриваються особливості змагальної діяльності спортсменів з вадами зору. Усвідомлюються нозологічні особливості підготовки та основні завдання підготовки спортсменів з ураженнями зору. Вивчаються види спорту, що рекомендовані для спортсменів з ураженнями зору. Розглядається організація тренувань спортсменів з вадами зору в метанні дротиків у мішень, командних спортивних іграх та методика технічної підготовки спортсменів з ураженнями зору.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Розробити алгоритм проведення та комплекс вправ вибіркової спрямованості (сила, швидкість, гнучкість, координація, спритність, витривалість) для спортсменів з ураженнями зору.

Алгоритм виконання завдання.

1. Визначити рівень ураження зору групи спортсменів.
2. Визначити фізичну якість та її прояв на який буде спрямовано тренувальний ефект.
3. Провести добір засобів розвитку обраної фізичної якості (прояву) та обґрунтувати його.

4. Визначити дозування (тривалість та інтенсивність роботи, характер і тривалість фаз відпочинку, серії та повторення).

5. Поєднати вправи, що будуть використовуватися у комплекс, що послідовно реалізовуватиметься в умовах навчально-тренувального процесу.

6. Описати послідовний процес переходу спортсменів при виконанні вправ та зазначити команди, що будуть використовуватися при його реалізації.

Модуль 2

Теми та короткий зміст практичних занять

Змістовний модуль 1. Практична діяльність фахівця з паралімпійського спорту

1-3. Історико-організаційні аспекти роботи організаційно-управлінських структур адаптивного спорту.

Ознайомлення з роботою організаційно-управлінських структур адаптивного спорту Львівської обл. За домовленістю: Львівський обласний центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»; Львівська організація активної реабілітації неповносправних осіб «Стимул»; Фонд реабілітації інвалідів; Навчально-реабілітаційний центр «Джерело», спец-школи інтернати обраного профілю.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти конспекти практичних занять.

Алгоритм виконання завдання:

1. Перебуваючи на практичних заняттях проводити конспектування матеріалу, що подається.
2. Узагальнити відомості та згрупувати їх за окремими напрямками діяльності.
3. Сформулювати послідовний список практичних занять з виділенням узагальнених тем, що розглядалися.

4-14. Особливості організації та проведення тренувальних занять із спортсменами різних нозологічних груп та видів спорту. з ураженням зору .

Участь в організації та проведенні тренувальних занять із спортсменами з ураженням зору у різних видах спорту (голбол, плавання, шахи). Участь в організації та проведенні тренувальних занять із спортсменами з наслідками дитячого церебрального паралічу у різних видах спорту(легка атлетика, теніс).

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти план-конспект тренувального заняття з виду спорту.

Алгоритм виконання роботи:

1. Вказати:
 - вид спорту;
 - вузьку спеціалізацію;
2. Визначити мету та завдання тренувального заняття;
3. Побудувати план тренувального заняття з урахуванням завдань: вправи, кількість повторень, інтенсивність, тривалість вправи, тривалість і характер інтервалів відпочинку, методичні вказівки;

4. Обґрунтувати обрані засоби і методи розвитку фізичної якості.
5. Захист самостійної робота.

15-23. Опорні точки навчання техніки володіння візком та переміщення неповносправних на візках.

Формування умінь та вдосконалення знань про техніку володіння візком. Ознайомлення з основними прийомами переміщення неповносправних з ураженнями опорно-рухового апарату та ураженнями зору. Ознайомлені з роботою Львівського казенного експериментального підприємства засобів протезування і пересування (за домовленістю).

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти алгоритм навчання техніки переміщень спортсмена на візку.

Алгоритм виконання роботи:

1. Вказати:

- вид спорту;
- вузьку спеціалізацію;
- вік спортсмена (середній вік команди);
- спортивну кваліфікацію (розряд);
- технічну вправу;

2. Скласти алгоритм навчання техніки спортивної вправи з визначенням:

- Етапів навчання техніки;
- Переліку засобів і методів з організаційно-методичними вказівками щодо їх використання;

При складанні плану можна використовувати нижче наведену форму плану (табл.1) або прийняту в обраному виді спорту чи запропонувати власну).

Таблиця 1

Етап	Засоби	Методи	Організаційно-методичними вказівками

24-26. Організація та проведення рекреаційних занять та рекреаційних ігор для осіб з ураженнями хребта та спинного мозку.

Участь в організації та проведення окремих занять та рекреаційних ігор для осіб з порушеннями хребта та спинного мозку. Організація та участь у створенні і плануванні комплексних змагань з паралімпійських видів спорту та представлення своїх проектів.

Тема та короткий зміст самостійної роботи

Скласти план проведення комплексних (кілька видів спорту) змагань з паралімпійських видів спорту.

Алгоритм виконання роботи:

1. Визначити види спорту з яких будуть проводитись змагання (мінімально: два з особистим заліком та один з командним або особисто-командним заліком).
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань у обраних видах спорту.
3. Визначити кількість команд, учасників для кожного з видів спорту та тривалість проведення змагань (по кожному та загалом).
4. Скласти послідовний план за днями та годинами, що враховуватиме можливість участі спортсменів та глядацької аудиторії, перерви на обід та відпочинок, процедури класифікації, допінг контролю, відкриття та закриття змагань, нагородження учасників, приїзду (зустрічі) та від'їзду (відправки) спортсменів зі змагань тощо.
5. Визначити штат та відповідальних (групи) для організації та проведення зазначених змагань та їх функціональні обов'язки.
6. Визначити можливі «форс-мажорні» обставини та шляхи їх подолання

13. Рекомендована література

Базова

1. Брискин Ю.А. Адаптивный спорт / Ю. А. Брискин, С. П. Евсеев, А. В. Передерий. – М.: Советский спорт, 2010. – 316 с. – ISBN: 978-5-9718-0460-4.
2. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів: [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – К.: Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN: 966-7133-79-6
3. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів: [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз.. вих.. і с.] / Юрій Бріскін, Аліна Передерій. – Л.: «Апріорі», 2008. – 68 с., іл.. – ISBN: 78-966-8256-71-4

Допоміжна

4. Аристова Л. В. Физкультурно-спортивные сооружения для инвалидов: [учебн. пособ.] / Аристова Л. В. – М.: «Советский спорт», 2002. – 192 с. – ISBN: 5-85009-761-9
5. Білий Т. В. Футбол інвалідів: метод. посіб. за заг. ред. В. В. Строкатова та Ю. А. Бріскіна / Т. В. Білий, Ю. А. Бріскін, О. В. Колобич, О. Ф. Огерчук, В. В. Строкатов. – Л.: «Край», 2006. – 70 с. – ISBN: 966-547-221-6
6. Брискин Ю. Идеи олимпизма в спорте инвалидов / Брискин Юрий // Наука в олимпийском спорте: межд. научн.- теорет. журн. – К.: Олімпійська література, 2007. – Вип. 2. – С. 137-141 – ISBN: 966-8792-13-0
7. Евсеев С. П. Адаптивная физическая культура: [учебн. пособ.] / Евсеев С. П., Шапкова Л. В. – М.: «Советский спорт», 2000. – 240 с. – ISBN: 5-85009-607-8
8. Строкатов В. Спортивна підготовка інвалідів з пошкодженнями опорно-рухового апарату / Строкатов В., Сапронов М. // Оздоровча і спортивна робота з неповносправними : зб. наук. ст. з проблем фіз. виховання і спорту та фіз. реабілітації неповн. – Л.: Тарас Сорока, 2004. – С. 44-45 – ISBN: 966-8460-05-7

9. Щербаков И. А. Баскетбол на колясках / И. А. Щербаков, М. А. Уваров – М.: Терра-Спорт, 2001. – 80 с. – ISBN 5-93127-063-9

13. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення лекцій та семінарських занять.
2. <http://lib.sportedu.ru/>
3. <http://www.nbuu.gov.ua/>
4. Відеоматеріали змагань спортсменів-інвалідів різних нозологій.
5. www.paralympic.org
6. www.specialolympics.org
7. www.deaflympics.org
8. www.ciss.com
9. www.ibsa-sports.org
10. <http://www.paralympic.org.ua/>